

Dobře si v redakci vzpomínáme na to, jak na podzim roku 2005 zakladatel firmy Warwick Hans-Peter Wilfer zastavil na Adorfer Strasse 25 v saském městečku Markneukirchen, aby nám ukázal starou (tehdy jsem ještě netušil, že tu stojí již od 19. století), téměř zchátralou a umrle vyhlížející vilku. Zadával se z okna svého černého BMW a řekl: „Koupil jsem ji, zrekonstruuji a vybuduji z ní muzeum firmy, kterou založil můj otec Fred Wilfer... Tady bude Framus Museum!“.

FRAMUS MUSEUM

Grand Opening

Luděk Bohovič
ludek@music-store.cz

Vila "Brehmer" - Framus Museum, Markneukirchen

21. červenec, 2007, Markneukirchen, Sasko

Po půldruhého roku trvající renovaci se na stejné adrese koná slavnostní otevření muzea společnosti Framus. U brány tzv. „Brehmer Villa“ (která mimočinem patří na seznam německých historických památek) stojí elegantě oblečený pár a záměnou za předložení pozvánky nám po nezbytné „kontrolě docházky“ věší na krk visačky, jimiž nás oficiálně korunuji na hosty (pozor, nikoliv zahradní) slavnosti. Děje se tak právě v čas, neboť krátce potom, co si nás „převzal“ prezident české pobočky Warwick Michal Filek, se přítomní hosté soustředí kolem řečnického pulitku...

Prvního slova se ujmul „zakladatel“ současných dějin firmy Framus H. P. Wilfer, aby, majíc při sobě svou paní Florence, uvítal hosty a přenechal řečnický prostor starostovi městečka Markneukirchen Karlu-Heinrichovi Hoyerovi a zemskému radovi Dr. Tassilo Lenkovi. Oba pánové ve svých projevech shodně ocenili význam přítomnosti společnosti Warwick a Framus v regionu, stejně jako jejich více než desetiletou snahu o znovuzískání

Dr. Christian Hoyer, Hans Peter Wilfer a Florence Wilfer

Slavnostní přestřižení červené pásky, zcela vpravo starosta Karl-Heinrich Hoyer

Framus vyráběl (32-, 38-, 40- a 42strunné) certy převážně z exotických dřevin; vrcholem byl 42strunný nástroj z palisandru; nechyběly ladící klíčky, mechaniky, prstová trsátka...

První banjo představila firma Framus v roce 1957. Po radě Dixi následovaly série Standard či Rhythmus. Od roku 1968 vyráběla firma banja pouze na zakázku.

Mandolina Black Rose Baby z 50. let; smrková ozvučnice, ebenový hmanik, javorové boky a záda, červené lemování krku.

Triumph Bass přišel na svět již v září 1953; elektroverze přinesla uplatnění v hlasitějších „kapelách“, užil si ji swing, rock'n'roll, experimentální jazz...

Výroba zesilovačů Framus souvisí se vznikem elektro-akustického oddělení v roce 1953; to bylo zřízeno ve vztahu k produkci Triumph Bass a „hawaijských“ slide kytar. Na obrázku je jedno z prvních kytarových komb Framus - 10wattové celolampové kombo Konsul. Velký význam v této produkci měla později série zvaná Strato.

Baskytary Star Bass odstartovaly éru tzv. „thinline“ modelů malých, lehoučkových semiakustických elektrických bass s „kytarovou škálou“ (krčky byly opravdu tenounké). První model byl prezentován v roce 1956. Jak je vidět, dostaly se i do nástrojovky Billa Wymana z Rolling Stones...

dnes již historických nástrojů do muzejních sbírek. V dalších okamžicích se slova ujal historik a autor třisetstránkové práce (Framus – Built in the Heart of Bavaria) Dr. Christian Hoyer a ve stručnosti nás seznámil s dějinami společnosti Framus...

Framus nebo-li „Fränkischen Musikinstrumenten Erzeugung“, jehož největší rozmach spadá do pozdních 50. a celých 60. let, vznikl v roce 1946 díky muži jménem Fred Wilfer. Tento absolvent karlovarské obchodní akademie pocházel z české vesničky ležící nedaleko Kraslic – tedy z oblasti se staletou tradicí ve výrobě hudebních nástrojů. Historické okolnosti (konec 2. světové války, realita Postupimské konference a reakce vůči německy mluvící populaci v Československu) zavedly třicetiletého mladíka dále na západ – do oblasti zvané Erlangen, v Bavorsku, kam „přesídli“ společně s několika německy mluvícími „kraslickými“ výrobci houslí. Zde se také v roce 1946 zrodil Framus, aby se o deset let později stal předním evropským výrobcem kytar. Jak jsme se dále dozvěděli z projevu autora knihy, kolem roku 1968 pracovalo pro Framus více než 400 lidí a kytara s pořadovým číslem

milión byla vyrobena v roce 1971, 25 let po založení firmy. Výrobní program Framus však ani zdaleka nezahmoval jen elektrické kytary (o tom se ostatně mohou přesvědčit i návštěvníci muzea). Jejich portfolio skýtal velmi širokou škálu nástrojů od „smyčců“ – houslí, viol, violoncell, přes klasické kontrabasy, elektrické baskytary, banja, mandoliny, nástroje jako jsou ukulele, citera, hawaijské kytary a steel kytary, až po příslušenství v podobě strun, snímačů, zesilovačů, pedálů, trsátek či hudebních edukačních pomůcek pro děti.

V oblasti elektrických kytar a baskytar bylo pro Framus významné proniknutí na americký a britský trh. V roce 1958 se v USA stala těmito nástroji oporou Philadelphia Music Company. Ve stejném roce byl také vyroben signature model legendárního jazzového kytaristy Attily Zollerera. Málokdo třeba také tuší, že nástroj Warwick Triumph Bass má svého předchůdce v produkci Framus. Na tyto elektrické kontrabasy hráli koncem 50. let černošští basisté Jim Rumej či Clarence Palmer. V 60. letech svá jména s nástroji Framus spojili mezinárodní hvězdy jako například

John Lennon, Charles Mingus, Bill Wyman (Rolling Stones), či Jim Hall...

Po úspěšných letech ovšem nastaly těžké časy, což Dr. Hoyer spojil především s narůstáním významu amerických výrobců, s proniknutím nových japonských výrobců na zavedené světové trhy, a také s problémy spojenými s obrovskou šíří firemního sortimentu. Reakce v podobě nové orientace produkce Framus či snaha vybudovat vlastní distribuční síť nestačily. Několik finančních institucí neposkytlo firmě potřebné úvěrové injekce a v polovině roku 1975 byl ohlášen bankrot. Framus nástroje se objevují opět až v roce 1995, kdy do Saska přestěhovaný H.P. Wilfer zahajuje produkci elektrických kytar a zesilovačů s logem firmy svého otce...

Po historické vsuvce se mikrofonu ujal ještě designer Volkmar Rudolph, jenž se významně podílel na realizaci muzea a na webové prezentaci starých Framus nástrojů (Vintage Framus). Obávám se však, že přešlapující hosté během jeho slov již netrpělivě očekávali přestřížení slavnostní červené pás-

ky. Tradičního rituálu se o pár chvil později ujala Florence Wilfer a v doprovodu svého muže a pa-na starosty symbolicky stvrdila otevření muzea....

Podíváte-li se na stránky Vintage Framus, naleznete zde obrazovou dokumentaci toho, jak vypadal interiér vily Brehmer před rekonstrukcí. Pokud s touto zkušeností přijdete do muzea Framus, neubráníte se myšlenkám o „rychlosti práce“, „o schopnosti dovést projekt do konce a nejmenšího detailu“ a tak podobně. Samotná prohlídka začala v přízemí a postupovala směrem do vyšších pater. V první části expozice se seznamujete s nejstaršími produkty firmy a postupuje

časem až k těm nejmladším. Ve skleněných vitrinách bylo možné nalézt opravdové skvosty. V několika chvílích jsem nevycházel z údivu nad designem některých nástrojů. Detaily zpracování instrumentů konce 50. let se dnes objevují na „super moderních a neotřelých kouscích“ aniž bychom o tom věděli. Člověk si potom říká, že by v dnešní vintage mánii asi ani neuspěli. Názor si můžete ostatně udělat sami z obrazové přílohy. Přiznám se, že nevím jaké je vstupné, ale těch několik pár kilometrů od hranic by mohlo přidat Framus muzeu na atraktivnosti. Návštěvník zde totiž nehledí „pouze“ na dějiny produktů jedné firmy, ale jejich prostřednictvím se mu dostává také

zajímavý nástin vývoje elektrické kytary či baskytary od 50. let do současnosti (o ostatních nástrojích nemluvě).

Od ukončení prohlídky do večerního programu nás dělilo několik málo hodin, a tak jsme se v doprovodu Michala Filka zajeli podívat do továrny Warwick, kde se oproti předloňské návštěvě objevila nová hala pro VIP zakázky (více v novinách). Po ubytování v hotelu nás čekal již jen příjemný večer s dobrým jídlem a „hudebními peckami“ v podání prošeďivých pánů tělesa „The Guys“.

Nástroje vjevo - lubovky Black Rose a Black Rose Deluxe se psýní „šviháckým“ designem „f“ otvorů... Vzpomeňte jak vypadá jejich provedení na Taylor T5...

Jde o kytarové pedály nebo o vybavení vojáka ze světových válek?

Čtyřstrunná elektrická kytara německého zpěváka Petera Krause... (konec 50. let).

Folk/western akustiky šedesátých let nesly označení Dix, King, Gaucho a Jumbo. Počátkem 70. let se, stejně jako u „elektrik“ připojuje model Nashville se zajímavě vypadající palisandrovou kobylkou.

Široká nabídka tzv. „slide guitars“ byla reakcí na popularitu „hula“ tanečků a exotických zvuků v Německu 50. let. První západoněmecká „hawaická kytara“ se narodila v roce 1953 pod názvem Electra Orchestra!

Při pohledu na tento „double neck“ by Jimmy Page možná i zapochyboval nad svým Gibsonem. :o) Všimněte si tvaru hlavy nástroje vlevo - model „rybí ploutev“.

Michal Filek a „jeho“ Framus... :o)

Inspirace v nástrojích Fender a Gibson se nevyhnula ani kytarám a baskytarům Framus.

„Nohou ovladatelný regulátor pro profesionály. Nádherně tvarovaný a praktický. Bez šumů. Výroba konzultována s výjimečnými hráči. Plynule nastavitelný...“ (z brožurky k Triumph Bass)

Fred Wilfer myslel i na budoucí zakázky svého syna. Škola hrou - aneb jak děti naučit notám.